

New lexicalized abbreviations serve as motivating units of new naming units, especially personal naming units and they form full word-formation nests. They are also resource of word-formation rows. New abbreviations are influenced by the process of demotivation, spontaneous and intentional remotivation and they create complete terminological systems.

New abbreviations are formed in mobile and electronical communication, such as letter abbreviations. This mean of communication shifts from the area of professionalisms and slang, from the area of colloquial to artistic language. This trend can be noticed in the texts of contemporary authors, whose language is based on the dialogues of people, who communicate via mobile and electronical technology. The texts are translations of contemporary authors, who write in English, German and other languages. Various combinations of graphemes, numbers and non-abbreviations, so-called numeronyms, which provide texts with a new design and form, occur in the texts more often. There are reasons to talk about a new text (parole) abbreviation thanks to those innovative units, that have not been used in written form so far.

Keyword: Slovak language, innovation, abbreviation, abbreviate, abbreviation, abbreviative motivation.

Мовна мозаїка

ЗРІКАТИСЯ ІДЕАЛІВ ЧИ ЗРІКАТИСЯ ВІД ІДЕАЛІВ?

В українському вжитку читаємо і чуємо *зрікатися / зрєктися від кого-, чого-небудь*, напр.: *Монахи ...зрікаються від земного і збирають скарби на Небесах* (М. Дочинець); *Король бельгійців Альберт ...підписав акт про зрєчення від престолу на користь свого сина принца Філіпа...* (УНН); *Знесилений боротьбою зі стихією господар, урешті-решт, зрїкся від свого вітряка і назавжди покинув його будівлю* (Карта Львова). А чи правильне таке вживання?

Ні, неправильно, бо в сучасній українській літературній мові дієслова *зрікатися / зрєктися* зі значенням «відмовлятися / відмовитися від кого-, чого-небудь; свідомо позбавляти / позбавити себе чогось» поєднуються з родовим безпрійменниковим відмінком іменників, напр.: [Крістабель:] *Ой, мамо, що ти кажеш, бійся Бога! Як можеш ти зрікатися дітей?* (Леся Українка); *Той, хто зрїкається рідної мови, часто й не розуміє, що в цьому вже є елемент відступництва, елемент зради* (О. Гончар); *Хто зберіг любов до краю І не зрїкся роду, Тільки той віддав всю душу, Все, що зміг, народу* (Олександр Олесь); *Чоловік зрїкається великого життя, коли зрїкається боротьби!* (О. Кобилянська); *Ні, ніхто не змушував Муся зрікатися своєї віри та свого імені* (С. Тельнюк); *Король Едуард VIII зрїкся престолу заради шлюбу з коханою* (Газета по-українськи); *Королева Нідерландів 28 січня оголосила на телебаченні, що зрїкається трону на користь свого сина* (Український тиждень).

Уживання дієслів *зрікатися / зрєктися* з іменником у формі родового відмінка та прійменником *від* спричинене впливом російської мови, порівняйте рос.: *Он [Онегин] уезжаєт, Своє безумство проклинаєт — И в нем глубоко погружен, От света вновь отрєкся он* (А. Пушкін); *Клянусь любовию моею: Я отрєкся от старой мести, Я отрєкся от гордых дум* (Ю. Лермонтов); *...я отрєкся от всех высоких чувств души, отрєкся от самолюбия, от гордости, любви и чести* (Н. Некрасов).

Отже, в українській мові правильно вживати *зрікатися / зрєктися ідеалів; зрікатися / зрєктися переконань; зрікатися / зрєктися престолу* тощо.

Валентина Фурса